

Referanser: KM 07/16, KM 14/16

Arkivsak: 16/3389 - 1 (16/29200)

Saksdokumenter:

Forberedelse av valg av Den norske kirkes klagenemnd og Den norske kirkes kontrollutvalg

Sammendrag

Kirkemøtet 2016 vedtok regler som etablerer Den norske kirkes klagenemnd og Den norske kirkes kontrollutvalg, jf. KM 07/16 og KM 14/16. Etter disse reglene er det fastsatt at Kirkemøtet i sitt første møte i sin valgperiode velger medlemmer og varamedlemmer til klagenemnda og kontrollutvalget. I saksorienteringene til sak KM 07/16 og sak KM 14/16 er det lagt til grunn at det er Kirkemøtets nominasjonskomité som forbereder valget. Kirkemøtets nominasjonskomité velges i Kirkemøtets siste møte i valgperioden og er kun i funksjon til Kirkemøtets første møte i valgperioden. Kirkemøtets valgkomité har ansvaret for forberedelse av valg på Kirkerådet og de sentralkirkelige rådslederne midt i valgperioden når nominasjonskomiteen ikke er i funksjon, mens Kirkerådet har ansvar for å forberede valg og oppnevninger av dirigentskap, komitéledere, protokollkomité mv.

I saksorienteringen KM 14/16 la Kirkerådet til grunn at Kirkemøtets valgkomité forbereder valget på klagenemnda. Fordi Kirkemøtet ikke har uttalt seg eksplisitt om dette, anbefales det at Kirkerådet ber Kirkemøtets valgkomité fremme kandidater til valgene av Den norske kirkes klagenemnd og Den norske kirkes kontrollutvalg, på bakgrunn av innhentede forslag fra bispedømmerådene.

Forslag til vedtak

Kirkerådet ber Kirkemøtets valgkomité fremme kandidater til valgene av Den norske kirkes klagenemnd og Den norske kirkes kontrollutvalg til Kirkemøtet 2017, på bakgrunn av innhentede forslag fra aktuelle aktører.

Saksorientering

Kirkemøtet 2016 vedtok regler som etablerer Den norske kirkes klagenemnd og Den norske kirkes kontrollutvalg, jf. KM 07/16 og KM 14/16. Saksorienteringen gjør først rede for ordningen for valg og sammensetning av Den norske kirkes kontrollutvalg og valg og sammensetning av Den norske kirkes klagenemnd, etterfulgt av en kort beskrivelse av prosedyrer ved valg og oppnevninger i Kirkemøtet. Det gis til slutt en kort redegjørelse for økonomiske og administrative konsekvenser.

Valg av Den norske kirkes kontrollutvalg

Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg § 1 lyder som følger:

§ 1. Valg og sammensetning

I det første møte i sin valgperiode velger Kirkemøtet medlemmer og varamedlemmer til Den norske kirkes kontrollutvalg (heretter kontrollutvalget). Medlemmene velges for hele valgperioden.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Kirkemøtet velger leder og nestleder, samt deres varamedlemmer, blant Kirkemøtets medlemmer.

Utelukket fra å bli valgt inn i kontrollutvalget, er medlemmer av Kirkerådet og de øvrige sentralkirkelige råd, ansatte i den sentralkirkelige administrasjon, daglig leder av bispedømmerådene virksomhet samt Den norske kirkes revisor.

Kirkemøtekomiteen uttalte seg ikke nærmere om saksforberedelsen av valget, men Kirkerådet har i saksorienteringen til Kirkemøtet uttalt at «Kirkerådet legger til grunn at det blir nominasjonskomiteen som forbereder valget, før valgkomiteen overtar under Kirkemøtet», samt i en fotnote presisert at «Til etableringen i 2017 vil det alene være valgkomiteen som forbereder valget. Det første kontrollutvalget vil ha en funksjonstid på tre år» (saksorienteringen i sak KM 14/16 side 29).

Valg av Den norske kirkes klagenemnd

Regler for Den norske kirkes klagenemnd § 1 følger samme mønster:

§ 1. Valg og sammensetning

I det første møtet i sin valgperiode velger Kirkemøtet medlemmer og varamedlemmer til Den norske kirkes klagenemnd (heretter klagenemnda). Medlemmene velges for hele valgperioden.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av klagenemnda.

Klagenemnda skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Blant medlemmene skal det være minst to personer av hvert kjønn og tilsvarende for varamedlemmene.

Klagenemnda består av følgende medlemmer:

- En leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten
- Ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap

- Ett medlem som har teologisk doktorgrad
- Ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett
- Ett øvrig medlem.

Kirkemøtet velger leder av klagenemnda. Klagenemnda velger selv sin nestleder.

Utelukket fra å bli valgt inn i klagenemnda er biskoper, medlemmer av Kirkerådet og de øvrige sentralkirkelige råd, ansatte i den sentralkirkelige administrasjon samt ansatte i bispedømmeadministrasjonene.

Kirkemøtetkomiteen uttalte seg heller ikke her nærmere om saksforberedelsen av valget, men Kirkerådet har i saksorienteringen til Kirkemøtet uttalt at: «Kirkemøtets nominasjonskomité foreslår, på bakgrunn av forslag fra aktuelle aktører, kandidater til Kirkemøtet» (saksorienteringen i sak KM 07/16 side 14). Det er ikke sagt noe eksplisitt om det første valget i 2017, men det har vært lagt til grunn at det er Kirkemøtets valgkomité som forbereder et slik valg som normalt ville hørt til nominasjonskomiteens ansvarsområde.

Prosedyrer for valg og oppnevninger i Kirkemøtet

Kirkemøtet har en nominasjonskomité som forbereder valget av Kirkeråd, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd før det første møtet i Kirkemøtets valgperiode. Kirkemøtets nominasjonskomité velges i Kirkemøtets siste møte i valgperioden og er kun i funksjon til Kirkemøtets første møte i valgperioden.

Kirkemøtets valgkomité fungerer i hovedsak som et valgstyre som har ansvar for å styre gjennomføringen av valgene på Kirkemøtet. Samtidig har valgkomiteen ansvaret for forberedelse av valg på Kirkerådet og de sentralkirkelige rådslederne midt i valgperioden når nominasjonskomiteen ikke er i funksjon. Frem til i dag har dette vært knyttet til valget av lederne av Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd midt i perioden, men fra 2017 vil valgkomiteen også ha ansvaret for å forberede valg av Kirkerådet ved eventuelle nyvalg innenfor Kirkerådets valgperiode, jf. regler for valg av Kirkeråd § 2-3.

Kirkerådet har ansvar for å forberede andre valg og oppnevninger Kirkemøtet foretar, herunder valg og oppnevninger av dirigentskap, komitéledere, protokollkomité mv. Det kunne derfor vært en mulighet at Kirkerådet forberedte valgene på klagenemnd og kontrollutvalg. Ettersom kontrollutvalgets ansvar er å kontrollere Kirkerådet, og ettersom klagenemnda i enkelte sammenhenger vil avgjøre klager på vedtak fattet av Kirkerådet, anses det som lite heldig at Kirkerådet selv skal ha en slik innflytelse på forslag av kandidater til disse organene.

På bakgrunn av dette, samt at Kirkerådet tidligere har lagt til grunn at det er Kirkemøtets nominasjonskomité som forbereder valgene og fremmer kandidater til Kirkemøtet, anses det mest naturlig at det er Kirkemøtets valgkomité som forbereder valget til Kirkemøtet i 2017. Fordi Kirkemøtet ikke har uttalt seg eksplisitt om dette, anbefales det at Kirkerådet ber Kirkemøtets valgkomité fremme kandidater til valgene av Den norske kirkes klagenemnd og Den norske kirkes kontrollutvalg, på bakgrunn av innhentede forslag fra aktuelle aktører. Aktuelle aktører vil blant annet være bispedømmerådene. Når det gjelder forslag til medlem med teologisk doktorgrad til klagenemnda vil det være aktuelt å innhente forslag fra de teologiske utdanningsinstitusjonene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget innebærer at Kirkemøtets valgkomité vil ha behov for å møtes i forkant av Kirkemøtet 2017. Kostnader knyttet til dette vil bli dekket innenfor Kirkerådets ordinære budsjettmidler.